

**Praktische richtlijnen voor de ambulant werkende leden van de NMMV
in tijden van COVID-19 en aan COVID-19 verwante epidemieën/pandemieën**

Cliënten met het COVID-19 virus mogen niet behandeld worden.

Sluit van te voren uit dat een cliënt COVID-19 door telefonisch de volgende vragen te stellen:

- Bent u verkouden?
- Heeft u last van hooikoorts?
- Heeft u last van hoesten, keelpijn en/of niezen?
- Heeft u last van benauwdheid of is er sprake van longontsteking?
- Heeft u koorts?
- Heeft u diarree?
- Hebben eventuele huisgenoten last van genoemde klachten?
- Bent u de afgelopen weken in contact geweest met iemand die COVID-19 heeft?

Indien uit de antwoorden blijkt dat er sprake is één of meerdere van het bovenstaande klachten, dan niet behandelen. Heeft u twijfel, ook dan niet behandelen.

Hang bij de ingang van de praktijk een duidelijke waarschuwing dat alleen cliënten met een telefonische afspraak verder kunnen komen. Is de cliënt meer dan 10 minuten te laat, dan vervalt de afspraak omdat behandelingen op dit moment strikt aan tijd is gebonden een meerdere personen in de wachtruimte niet gewenst zijn. Zij kunnen opnieuw telefonisch contact opnemen.

	Wat te doen	Wat te gebruiken
Algemeen	<p>Behandelaar draagt gedurende de gehele dag persoonlijke beschermingsmiddelen als er cliëntencontact is. Lange haren worden opgestoken gedragen of afgedekt.</p> <p>In de ruimte waar behandeld wordt is de mogelijkheid om 1.5 meter afstand te bewaren tussen 2 personen. De ruimte waar behandeld wordt is niet in de keuken. Eventuele huisgenoten wachten in een andere ruimte. Verzoek bij werkzaamheden in een zorginstelling om een aparte behandelruimte. Maak geen gebruik van aangeboden koffie, thee of andere versnaperingen.</p>	<p>Handschoenen, chirurgisch mondmasker type IIR, disposable schort, goed afsluitende beschermbril of gelaatsbescherming.</p>

	<p>Neem zelf standaard vloeibare zeep, een handdesinfectans en disposable handdoeken mee.</p> <p>Desinfecteer voor je naar binnen gaat je handen.</p> <p>Trek de disposables aan voor je aanbelt en de woning van de cliënt naar binnen gaat.</p> <p>Neem geen laptop of tablet mee maar maak een papieren verslag en noteer dit na thuiskomst op de digitale cliëntenkaart.</p>	<p>Vloeibare zeep, disposable handdoeken en handdesinfectans met breed werkingsgebied.</p> <p>Handdesinfectans met breed werkingsgebied.</p> <p>Handschoenen, chirurgisch mondmasker type IIR, disposable schort, goed afsluitende beschermbril of gelaatsbescherming.</p> <p>Schrift of papieren cliëntenkaart</p>
Voor de behandeling	<p>Schud geen handen met de cliënt.</p> <p>Bied de cliënt eventueel disposable handschoenen aan.</p> <p>Bied cliënt eventueel een mondmasker aan.</p> <p>Laat de cliënt z.n. liggen om naar 1.5 m. afstand te streven of zorg dat de stoel waarin de cliënt zich bevindt zodanig verzet kan worden.</p> <p>Reinig voor aanvang van de behandeling de oppervlakken waar je gebruik van maakt om attributen neer te leggen.</p> <p>Leg een pedaalemmerzak met daarop een dental towel om je instrumenten, frezen en materialen op te leggen.</p> <p>Haal alleen de instrumenten, frezen en materialen uit je ambulante koffer of trolley die je daadwerkelijk gaat gebruiken.</p> <p>Sluit je ambulante koffer of trolley af.</p>	<p>Disposable handschoenen.</p> <p>Mondmasker type IIR.</p> <p>Reinigingsmiddel, alcohol 60-90%</p> <p>Pedaalemmerzak, dental towel of disposable doek.</p>

	<p>Leg een dental towel op de stoel waar je op zit als je geen eigen behandelkruk hebt meegenomen.</p> <p>Schuif een pedaalemmerzak om de opvangschaal als je deze gebruikt.</p>	Dental towel.
Gedurende de behandeling	<p>Maximaal 1 behandelaar in de behandelruimte.</p> <p>Maximaal 1 cliënt in de behandelruimte.</p> <p>Zet de verneveling van de spraymotor op laagste stand.</p> <p>Plaats geen overbodige materialen op de werktafel.</p> <p>Neem de telefoon niet aan. Pas je voicemailbericht aan maak bij voorkeur afspraken via een afsprakenprogramma of de e-mail of maak gebruik van een telefoonservice.</p>	Handschoenen, chirurgisch mondmasker type IIR, disposable schort, goed afsluitende beschermbril of gelaatsbescherming.
Afronden behandeling	<p>Reinig en desinfecteer de beschermbril/ gezichtsbescherming als deze geschikt zijn om meerdere keren te gebruiken.</p> <p>Plaats de instrumenten en frezen voor vervoer in een inactiveringsvloeistof en reinig en desinfecteer de instrumenten en frezen direct na terugkeer op de eigen locatie.</p> <p>Reinig en desinfecteer eventuele gebruiksartikelen, bijvoorbeeld salonverpakkingen, die zichtbaar op de werktafel staan.</p> <p>Trek disposable schort en handschoenen binnenstebuiten uit. Trek de pedaalemmerzak binnenstebuiten van de opvangschaal.</p>	<p>Reinigingsmiddel, alcohol 60-90%</p> <p>Afsluitbare bak met inactiveringsvloeistof.</p> <p>Reinigings- en alcoholdoekjes.</p> <p>Afvalbak.</p>

	<p>Trek de pedaalemmerzak binnenste buiten over de dental towel van je werkplek.</p> <p>Deponeer alle disposables in de afvalbak bij je cliënt. Raak deze afvalbak niet met je handen aan.</p> <p>Houd je mondmasker op.</p> <p>Was direct je handen en onderarmen en desinfecteer deze.</p> <p>Trek nieuwe handschoenen aan.</p> <p>Blijf persoonlijke beschermingsmiddelen zoals mondmasker en handschoenen dragen tijdens het maken van een nieuwe afspraak.</p> <p>Laat bij voorkeur de cliënt betalen per pin of factuur.</p> <p>Indien er toch contant wordt afgerekend verzoek de cliënt dan om gepast geld neer te leggen en niet te overhandigen.</p> <p>Reinig en desinfecteer – indien gebruikt – de pinautomaat.</p> <p>Schud geen handen.</p>	<p>Afvalbak</p> <p>Zeep en disposable handdoek, handdesinfectans met breed werkingsgebied.</p> <p>Handschoenen.</p> <p>Chirurgisch mondmasker type IIR, handschoenen.</p> <p>Mobiel pinautomaat.</p> <p>Reinigings- en alcoholdoekjes.</p>
Reiniging/desinfectie na iedere behandeling op eigen locatie	<p>Draag persoonlijke disposable beschermingsmiddelen.</p> <p>Reinig en desinfecteer de pedicuremotor, het handstuk, de loeplamp, ambulante koffer of trolley, beensteun, werkstoel en werkblad.</p> <p>Reinig en desinfecteer de pedicuremotor, het handstuk, de loeplamp, werktafel, werkstoel, afvalbak.</p>	<p>Handschoenen, chirurgisch mondmasker type IIR, disposable schort, goed afsluitende beschermbril of gelaatsbescherming.</p> <p>Reinigingsmiddel en/of desinfectiemiddel.</p>

	Reinig en desinfecteer de pedicuremotor, het handstuk, de loeplamp, ambulante koffer of trolley, beensteun, werkstoel en werkblad.	Reinigings- en alcoholdoekjes.
Einde werkdag	<p>Draag persoonlijke disposable beschermingsmiddelen.</p> <p>Indien met stofafzuiging wordt gewerkt: verwijder het stofzakje na de werkdag en verpak deze in een disposable zakje waarna het kan worden weggegooid. <i>Het stofzakje mag niet worden hergebruikt.</i></p> <p>Deponeer alle disposables in een afgesloten afvalbak. Leeg de afvalbak aan het einde van de werkdag en zorg dat de vuilniszak goed is afgesloten.</p> <p>Was je handen en onderarmen en desinfecteer deze.</p>	<p>Handschoenen, chirurgisch mondmasker type IIR, goed afsluitende beschermbril of gelaatsbescherming.</p> <p>Plastic zakje Nieuwe stofzak</p> <p>Afgesloten afvalbak, vuilniszak</p> <p>Zeep en disposable handdoek, handdesinfectans met breed werkingsgebied.</p>

Rijksoverheid

Scenario COVID-19

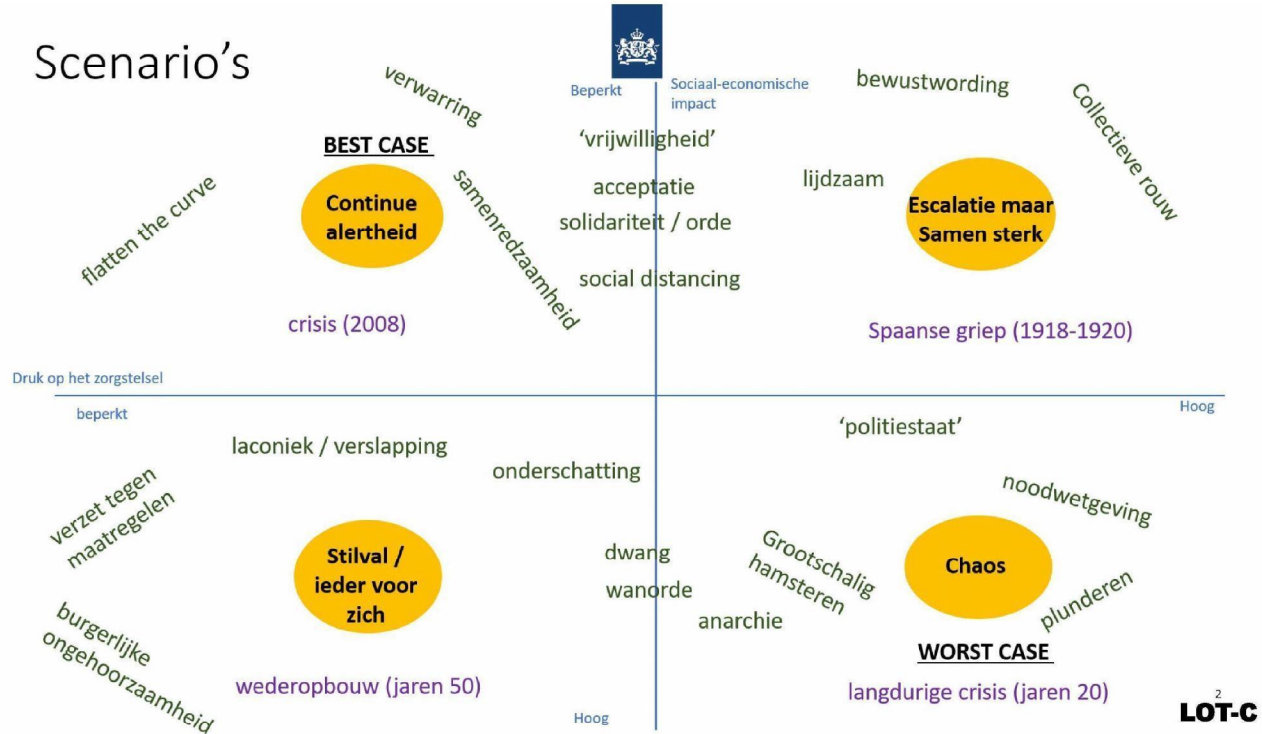
*Samenvatting en
vervolgstap*

Guido Veldhuis (LOT-C Sectie 3)

Landelijk Operationeel Team – Corona (LOT-C)
Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC)

Datum : 7 Mei 2020

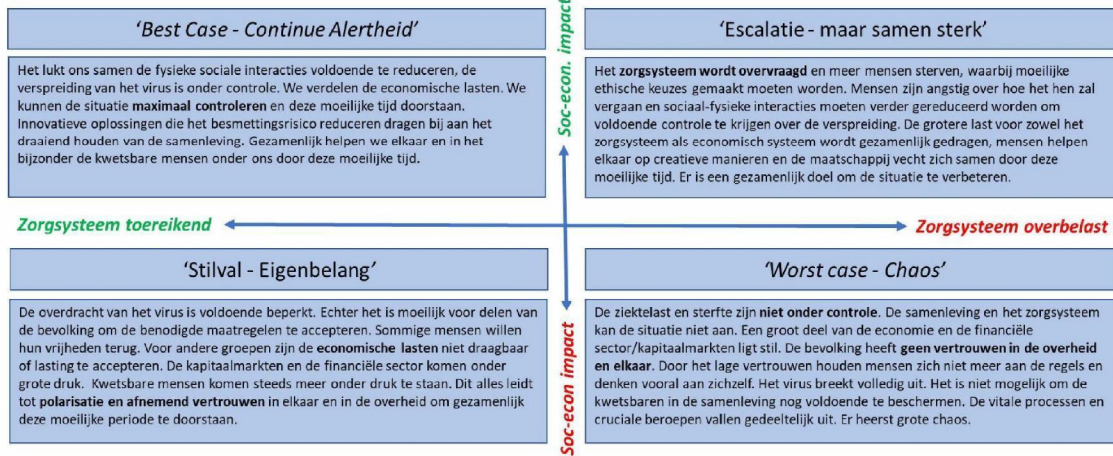
Scenario's

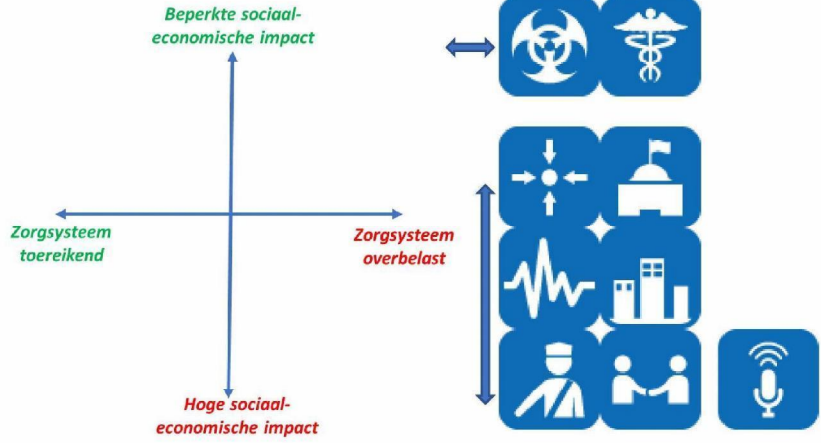
Overzicht Scenario's

De uitdaging die voor ons staat is om zorg te dragen voor de kwetsbare personen in onze samenleving, en daarbij ons zorg- en het sociaal-economisch systeem niet te ontwrichten. Om dit mogelijk te maken wordt de **fysieke sociale interactie** beperkt. Dit betekent dat veel vrijheden tijdelijk opgegeven moeten worden en dat veel economische activiteiten die fysieke sociale interactie vereisen niet mogelijk zijn. Dit kan een grote **sociaal-economische impact** geven, afhankelijk van de maatregelen en de duur ervan. De komende periode kan dit de samenleving in verschillende toestanden brengen.

Uitdieping op factoren

FACTOR
1. Virus
2. Zorg
3. Vitale infrastructuur
4. Continuïteit van bestuur
5. Openbare orde & Veiligheid
6. Burgerschap
7. Economie
8. Destabilisering (niet) statelijke factoren
9. Communicatie & Media
10. Meteo, evenementen, incidenten

Scope: Directe of indirecte relevantie voor Tactisch/Operationeel niveau					
Factor	Duiding maatschappelijk Kompas as				
	Sterke impact Overbelast	Midden	Beperkte impact Toereikend	Te bereiken effect	Te voorkomen effect
2.ZORG 	Matig: ICvraag > ic-capaciteit normaal BedVraag > Normaal bedden Overige zorg ernstig beperkt Ernstig ICvraag > ICmax Overige zorg niet mogelijk Extreem Leven/dood triage	ICvraag = ic-capaciteit normaal BedVraag > Normaal bedden Overige zorg beperkt	ICvraag < ic-capaciteit normaal Overige zorg niet beperkt	(Perceptie) toegankelijke en eerlijke zorg Bescherming van kwetsbaren tegen besmetting Innovatieve beschermingsmogelijkheden en beschikbaarheid daarvan voor zorgpersoneel	Knellende schaarste (IC, PBM, etc.) Verstoring supply chain Personele uitval Imploderen kwaliteit hulpverlening Psychisch trauma Capaciteitstekort niet-Corona gerelateerde zorg

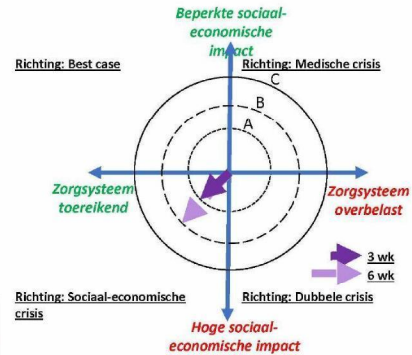

Scope: Directe of indirecte relevantie voor Tactisch/Operationeel niveau					
Factor	Duiding maatschappelijk Kompas as			Typering van effecten	
	Sterke impact Overbelast	Midden	Beperkte impact Toereikend	Te bereiken effect	Te voorkomen effect
5. Openbare orde & Veiligheid 	Mild O&N <u>probleemwijk</u> Project X Duindorp Toename criminaliteit high impact Extreem Rellen <u>Henriquez</u> , Hoek van Holland, Kroning Beatrix	Toename protesten Handhavingsincidenten Meer incidenten in sociaal domein (huiselijk geweld..)	Normale situatie	Naleving maatregelen Samenredzaamheid Beheersing objectieve veiligheid Veilige publieke taak Bescherming kwetsbaren	Ontstaan zwarte markten Diefstal van schaarse materialen (PBM etc.) Geweld tegen hulpverleners Sabotage/Obstructie Huiselijk geweld Woekeren ondermijnende criminaliteit Geweld voortkomend uit polarisatie en stigmatisering Plunderen Moedwillige besmettingen (van jezelf of kwetsbaren)
	Continuïteit Hulpdiensten	Matig Kwaliteit gereduceerd Uitval: Middelen/Mensen Extreem Prio1/2 meldingen niet of te laat opgevolgd	Kwaliteit komt onder druk. Prio3/4 meldingen wordt niet of te laat opgevolgd Beperkte opschaling (bijv. minder wagens) Oefenschema verstoord	Kwaliteitstandaarden worden behaald Ruimte om op te schalen Oefenen volgens schema	Intellectueel, Menselijk, Fysiek, Financieel Bestuurlijk vaststellen van acceptabel zorgniveau

Voorbeeld: Sluiting horeca

Conclusie

1. Effectieve maatregel om direct verspreiding te beperken
2. Op korte termijn al zeer grote gevolgen voor horeca branche, op langere termijn worden deze gevolgen kritiek.
3. Mogelijk ook aanzienlijke sociale impact.

Factoren en doelen

Horizontale as: Impact op zorgsysteem

Verticale as: Sociaal-economische impact

LOT-C casus: Sluiting horeca				
	Factor	Beweging	Redenatie	Aandachtpunten
Horizontaal: zorgsysteem	Controle over verspreiding virus	Positief	Reductie van aantal besmettingen. In potentie grote bron van besmetting (van personen waarmee je anders niet in contact was gekomen)	
	Continuïteit zorg voor iedereen	Neutraal/positief	Minder besmetting, minder belasting	
	Zorg voor kwetsbaren	Neutraal		
Verticaal: sociaal-economische impact	Continuïteit vitale processen en beroepen	Neutraal		
	Continuïteit Economie	Negatief	Direct ernstige gevolgen voor voortbestaan horeca bedrijven. Daarna cascade effecten naar distributeur, land/tuinbouw. Werkloosheid onder scholieren en studenten.	Nog geen financieel vangnet voor scholieren en studenten.
	Geen verstoring van OOV	Neutraal/positief	Geen uitgaansleven. Minder dronkenschap en middelengebruik in het openbare leven.	
	Continuïteit van bestuur	neutraal		
	Continuïteit hulpdiensten	Neutraal/positief	Reductie in belasting door stoppen uitgaansleven en evenementen.	
	Goed burgerschap	Negatief	Reductie sociale cohesie. Afname sociale contacten (ook kwetsbare die in buurthoreca sociaal leven onderhouden).	
Overige	Geopolitiek/regionale int. politiek	Neutraal/positief	Meer in lijn met zuiderburen: geen conflict grensgemeente	
	Destabilisering statelijke en niet-statale actoren			
	Nationale verplichtingen overzees			
	Meteo, incidenten, evenementen	Neutraal/positief	Minder incidenten en evenementen in horecasfeer	
	Effectieve communicatie			

VOLGENDE STAP

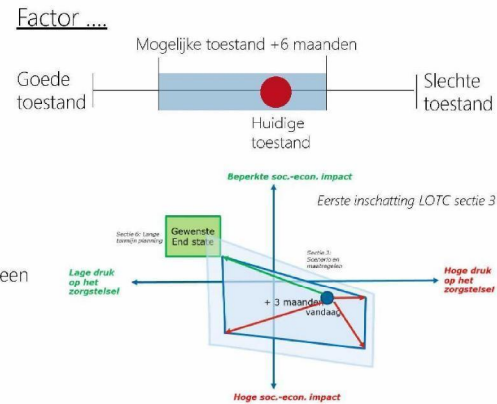
- › Waarom een update van de scenario's?
 - › De bestaande scenario's zijn circa 26 maart opgeleverd. Sindsdien is ons beeld van de huidige crisis sterk verbeterd. We hebben beter inzicht in de effectiviteit van maatregelen, ons vermogen om capaciteit op te schalen, de reactie van de bevolking en vele andere factoren. Dit maakt een aantal vervolgstappen mogelijk:
 - › Betere duiding van de huidige en mogelijke toestanden van factoren
 - › Reductie van onzekerheid in mogelijke toekomstige toestanden
 - › Verdieping in mogelijke toekomstige risico's
 - › Beter inzicht in afhankelijkheden tussen factoren

LOT-C

VRAGEN VOOR UITVOERING

- › Hoe weten we waar we staan?
 - › Definitie assen voor 8 factoren: Betere duiding van mogelijke toestanden van factoren.
- › Waar staan we nu?
 - › Vaststellen huidige positie per factor en in assen-kruis (kwalitatief, kwantitatief indien mogelijk)
- › Wat zijn mogelijke toekomstige toestanden? (Zie figuur)
 - › Assessment per factor van de mogelijke toestand over 3 maanden
- › Hoe zien die toestanden eruit?
 - › Narratief van 4 uiterste toestanden (combinatie van 7 factoren)
- › Hoe ziet de beweging naar een toestand eruit?
 - › Welke ontwikkelingen per factor en invloed van factor-op-factor veroorzaken een beweging naar een toestand
- › Welke implicaties volgen hieruit voor analyse en beleid?
 - › Toestanden: Waar moeten we ons op voorbereiden?
 - › Beweging naar toestand: Wat moeten we monitoren en wanneer moeten we bijsturen?

LOT-C

Tijdspad en acties

- › Week 18:
 - Vaststellen opdracht en aanpak
 - Identificeren en benaderen contactpersonen per factor
- › Week 19
 - Verzamelen input per factor van factor experts
 - Inventarisatie beschikbare data per factor
- › Week 20
 - Synthese van factoren naar scenario's door werkgroep sectie 3
 - Delen draft scenario's met factor experts voor review
- › Week 21
 - Mini-symposium met VR voor discussie over scenario's, monitoring en implicaties
 - Afronding documentatie

LOT-C

Missie Corona Gedragsunit

- Bijdragen aan de effectiviteit van Corona maatregelen, door gedragswetenschappelijke kennis te ontsluiten, te ontwikkelen en te vertalen naar adviezen voor overheidsbeleid en –communicatie.
- We anticiperen op toekomstige vragen (van beleid, ten aanzien van gedrag en maatregelen)
- Wij werken vraaggestuurd, kortcyclisch en wetenschappelijk onderbouwd
- Wij maken het samenspel zichtbaar tussen gedrag, draagvlak en welbevinden van doelgroepen
- Wij adviseren over gedragsaspecten van maatregelen en monitoren het effect van maatregelen op gedrag

Hoofdprocessen

- **Vraagarticulatie** (opdrachtgevers VWS, ZonMw/NWO en ad hoc)
- **Kennis binnen halen** (voedt kennisontwikkeling en advisering)
 - Kennisnetwerk met o.a. universiteiten en instituten
 - Literatuur
 - Wetenschappelijke advies raad, gedragswetenschappelijke experts (WAR)
- **Kennisontwikkeling** (onderzoek en monitoring)
 - Kwantitatief vragenlijst onderzoek ism GGD'en (>85.000 respondenten)
 - Verdiepend kwalitatief onderzoek met interviews
 - Social media analyse voor breder inzicht in draagvlak maatregelen
 - Verdiepend onderzoek o.b.v. vragen of WP3/WP4
- **Advisering**
 - Overheidscommunicatie bv. Nationaal Kernteam Crisis
 - Overheidsbeleid mn. kabinet
- **Publicatie**

Vragenlijst onderzoek

- A. Algemene gegevens deelnemers (GGD panels, RIVM open link) – thuissituatie, leeftijd, werk etc.
- B. Compliance – hoe lukt het mensen zich aan de gedragsregels te houden en hoe lang nog
- C. Draagvlak – hoe beleven mensen de gedragsregels, waar hebben ze moeite mee
- D. Welbevinden – hoe voelen mensen zich in het licht van de gedragsregels/maatregelen (stress, eenzaamheid etc.)

Eerste resultaten

- Theoretisch kader over Opstarten van gedrag en Volhouden van gedrag
- Doorlopende scan op literatuur over gedrag en effecten van maatregelen. Bv. wetenschappelijke kennis over effectiviteit en gedrag t.a.v. mondkapjes.
- Elke 2 weken een vragenlijst onderzoek, 5 rondes voorzien
- Na eerste analyse kwalitatief vervolg onderzoek voor meer begrip en beter inzicht in minder zichtbare doelgroepen (bv. migranten, jongeren)
- Elke 2 weken een factsheet, waarin diverse resultaten worden gepresenteerd voor breder publiek
- Website RIVM, waarop bv. resultaten van vragenlijstonderzoek worden gepubliceerd. Eind deze week eerste ronde.
- <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/onderzoek/gedrag>